

קובץ

האור לחיים

מאמרים ושיחות
מרב ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת שמעית תשפ"ה

אמרי-השבת

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	י-ם
20:42	19:51	* 18:59	
20:40	19:50	18:58	ת"א
20:42	19:52	19:00	חיפה
20:40	19:50	18:58	ב"ש
* לנדרגים 40 דק': 18:39			

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',
יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com
02-5380014 02-5000455 או בטלפון:
052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

פרשת שמיני תשפ"ה

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אהרין" - חומש ויקרא

1 הישידוך המופלא

פרשה למעשה:

8 לכך נבחרת

11 תפילה מעומק הלב

13 מי הוא הראוי?

21 לא לתת להרגל להשתלט

השידוך המופלא

אל תִּשְׁקְצוּ אֶת נַפְשֵׁיכֶם בְּכָל הַשְׂרִץ
הַשְׂרִץ וְלֹא תִשְׁמְאוּ בָהֶם וְנִטְמָתֶם בָּם
(ויקרא יא, מג).
באותו יקב יינות בסכומים גבוהים,
והתענגו על היינות המיוחדים
במינם.

מאכלות אסורות מטמטמות עם כל הצלחתו הגדולה, היה אותו
את נפש האדם, עשיר גם ירא
ובעקבות שמץ של ה' אמיתי. תמך
אסור קטן יכול ברבנים ובתלמידי
האדם לאבד את חכמים, וחיפש
כל חייו. עבור בתו היחידה,
כלילת המעלות, שידוך הגון.

"היא רק לא ידעה

כי עוד לפני בואה

פתח הכומר את

הבקבוקים, והיין

ששתתה כעת הוא

יין נסך! הרשע

הצליח במזימתו!"

הבת הבוגרת
והמשיכה
השתלבה בינתיים
בעסק, ובעוד אביה
יצא לשווקים
להראות את היינות שלו בכל מיני
מדינות, ניהלה היא את העסק ביד
רמה.

היא הייתה אחראית על החשבונות
והכספים של היקב, ושימשה
כמנהלת חשבונות ראשית.

ישנם סיפורים רבים על ההשלכות
החמורות של
אכילת מאכלות אסורות...

בספר נפלאות מהר"ל (פרק יד)
מובא מעשה בעשיר גדול שחי
בתקופת המהר"ל מפראג.

אותו עשיר, ר' מיכאל ברגר שמו,
היה בעליו של יקב ענק, שממנו היו
יוצאים היינות לכל הסביבה כולה.
כל הפריצים באיזור נהגו לקנות

החשבונות שלכם, ותצליח להוכיח
לי אחרת!"

הבת החליטה שכדי שלא לקלקל
את שם החברה ואת שם אביה, עליה
ללכת לבית הכומר. היא תקפוץ רק
לכמה דקות, ותראה לו שהכל נכון.

אחד הפקידים התלווה אליה.

היא התיישרה מול הכומר והזכירה
לו את כל הקניות שערכו הוא
ושליחו. הכומר נרגע מעט, אבל
עבר לטענה חדשה: היין מהסוג הזה
כולו חמוץ!

"לא יתכן!" - אמרה הבת בפסקנות
- "אין אצלנו דברים כאלו! ואלו
הבקבוקים הטובים ביותר שלנו!"

"הינך יכולה לפתוח ולטעום
בעצמך!" - אמר הכומר.

רגזה הבת על עלילת השקר, ופתחה
בעצמה את בקבוק היין כדי לטעום

בפראג חי כומר ארור, שונא ישראל
מושבע, שנקרא תודרוס. כל היום
היה חושב מחשבות שטניות על
היהודים, ומנסה להעליל עליהם
עלילות, ולהרע להם ככל יכולתו.
אחת התאוות הנוראות שלו הייתה
- לצוד נשמות יהודיות ולהכניסן
תחת כנפי הנצרות.

באחד הימים הוא הגיע ליקב,
ולפתע ראה את בתו של העשיר.
אביה שמר אותה מכל משמר, ולא
הניח לה לגשת לשרת את הלקוחות,
אולם הכומר זמם מזימה זדונית.
הוא הגיע ליקב והחל להתלונן, שהם
מרמים אותו, ומחייבים אותו לשלם
על יינות שלא קנה מעולם.

החלו להתווכח איתו, והוא בשלו:
"לא הזמנתי! יש לי הוכחות! אני
עוד אפיץ עליכם שאתם רמאים
ושקרנים!... רק דבר אחד יוכל
להניח את דעתי - אם תבוא מנהלת

להצלחת
שאול בן סימה

בכל פעם היה הכומר מקבלה בסבר פנים יפות, ומשבח אותה על שכלה הישר ופיקחותה הרבה.

הביקורים הלכו ותכפו. בכל הזדמנות שאביה לא היה בבית, הייתה הבת הולכת ויושבת אצל הכומר, לומדת את תפילות הנצרות, ומשוחחת איתו על עיקרי האמונה. עד שביום מן הימים נעלמה הבת מן הבית...

אביה החל לחפש אותה בכל מקום אפשרי. גם לבית הכומר הגיע בחיפושיו. הכומר, כמובן, הכחיש כל קשר להיעלמותה, ונוף באב על שחושד הוא בו, בכומר רם מעלה... בכל אותו זמן היתה הבת סגורה באחד מחדרי ביתו, והכומר דאג להביא את כל הנדרש לה.

האב השבור והמסכן הפך את העולם כולו בניסיון למצוא את בתו אהובתו, שילם כספים, וטרח טרחה מרובה, אך העלה חרס בידו.

באחד הימים הבחין הכומר כי דק של עצבות נמשך על פניה של

ולהוכיח לו את השקר. טעמו של היין היה מצוין, והכומר המליץ לה לפתוח עוד בקבוקים. את כולם פתחה היא במו ידיה, טעמה מעט, וקבעה כי היין מצוין.

היא רק לא ידעה כי עוד לפני בואה פתח הכומר את הבקבוקים, והיין ששתתה כעת הוא יין נסך! הרשע הצליח במזימתו!

וכיון שנכנס יין נסך לגופה, חלחלה בתוכה טומאה.

כשסיימו את השיחה, התנצל הכומר הרשע והמרושע והושיט את ידו ללחיצה. היא מעולם לא העלתה בדעתה ללחוץ ידו של איש, ובודאי לא לכומר ארור, אבל האיסור פעל את שלו, ובלא משים הושיטה לו את ידה.

האירוע נגמר, לכאורה, והיא שבה הביתה. אבל מאותו רגע כאילו חלחל בה ארס של עכנאי.

היא רצתה מאוד לפגוש שוב את הכומר, ועשתה כל מיני טעדיקי לשם כך.

מיכאל ברגר ממקום למקום. הוא הגיע לרבי יעקב גינצבערג מן העיר פרידבערג והתחנן לפניו שימצא לו את בתו יחידתו. כל חייו הפכו לגיהנום.

"הלא יש לכם בעירכם את הגאון הצדיק המהר"ל, ולמה באתם אלי?" שאל הרב, "הלא הוא יכול להושיע לכם יותר ממני. אכתוב לך מכתב ואותו תיקח אל המהר"ל מפראג. אינך צריך להוסיף מילה מעבר לכך".

הלך העשיר ביחד עם משלחת אנשים מכובדת אל המהר"ל, כי חש שלא לפי כבודו שיגיע אליו יחידי. קרא המהר"ל את המכתב ואמר: "מה אתה רוצה ממני? אינני מתעסק בדברים כאלו..."

החל האב לבכות בכיות נוראות, ונפל לפניו.

"מה אעשה?" ענה המהר"ל, "כך גזרו משמים".

אחד מבני הבית רמז לו בסתר, שעליו לחזור לבדו אל המהר"ל

הבת היהודיה. הוא חשב כיצד יוכל לשמחה, ולבסוף החליט לחתן אותה עם בנו של ידידו - גוי עשיר, בעל חוה גדולה וענקית...

הלך הכומר בעצמו אצל הבחור כדי לשכנעו, כי לפניו הזדמנות מיוחדת, לקיים 'מצווה' נדירה ו'לגאול' נפש יהודיה מסכנה על ידי הנישואין איתה.

כמובן, שהכביר במילות שבח על השכלתה הנדירה, על חוכמתה המיוחדת ועל יופייה הגדול...

הסכים הבחור, ושניהם נפגשו. ישבו ושוחחו.

הבחור היא אדם משכיל ונבון, המדבר בסגנון גבוה, כדרך האצילים. הבחורה התרשמה ממנו מאוד. גם הוא קלט כי מדובר בבחורה חכמה במיוחד, דוברת ארבע שפות שאותן למדה על בוריין בכוחות עצמה, וגם תוכן דבריה הרשים אותו. לבסוף החליטו הם להתחתן, תוך שבועיים מאותו היום...

במשך כל אותו הזמן התרוצץ ר'

תודרום לאסיפה אצל הקרדינל הראשי. בצאתו הזהיר נמרצות את כל עדת המשרתים והשומרים, שלא יתנו לאף אחד בעולם להיכנס למקום.

בינתיים קרא המהר"ל לגולם שיצר. צייר לו את בית הכומר ואת מקום הימצאה של הבת, וכתב לו שמרגע זה יהיה רואה ואינו נראה.

הלך הגולם עם שק גדול בידו. הציור היה בדיוק כפי שנתן לו המהר"ל. המתין הגולם עד להירדמותם של השומרים והכלבים, נכנס פנימה ופתח את הדלת שבו שהתה אותה בת יהודיה שבויה.

הבת היתה עצובה ומדוכאת. הגולם לא אמר מילה, אבל נראה היה נדמה לה כסבה שהגיע מהעולם העליון כדי להצילה.

בעוד זמן קצר. הוא הסביר כי הכומר המרושע עוין את הרב, ובכל פעולה שעושה, הוא מעליל עלילות וטוען כלפיו שהוא רודף את הכנסיה והנצרות, לכן אין הרב יכול לפעול בגלוי.

לאחר שעתיים, כשהגיע לבית הרב לבדו, קיבל את פניו בחמימות, הודיע לו כי אינו צריך לבוא יותר, ובעזרת ה' תחזור אליו בתו עוד באותו לילה.

אורו פניו של האב. התחיל לבכות ונפל לרגלי הרב, אך המהר"ל מיהר לשלחו משם, והזהירו נמרצות לבל יוציא מפיו שום מילה על העניין. רק דבר אחד הורה לו להכין - עגלה רתומה לסוסים אבירים ומקום בגרמניה לשהות בו.

באותו יום יצא הכומר הארור

הם מיהרו להוציא מבית הקברות שלד של עצמות. הניחוהו בתוך המטה, ושרפו את כל הבית, 'ראשו על פְּרָעָיו וְעַל קֶרְבּוֹ'... (מושאל שמות יב, ט).

כששב הכומר הביתה, סיפרו לו על 'השריפה הנוראה' שכילתה את כל ביתו. הסתובב הכומר, רחרח פה ושם, וצעק עליהם בזעם: "אני מריח שאתם משקרים! גלו לי מיד מה עשיתם!"

בסופו של דבר הם נכנעו, והודו כי הבת נעלמה.

הכומר רתח מזעם. מיד החל לבלוש אחריה, אולם עקבותיה נעלמו. נותר רק להודיע לאותו בחור גוי על העלמותה של ארוסתו.

הבחור כאב על כך מאוד, ולא הצליח להתאושש. הוא איבד עניין בכל מה שקרה סביבו, ונעשה אדיש לכל דבר. אביו הזעיק למטתו כמה רופאים גדולים, אך הם לא מצאו לו תרופה. באחד הימים ביקש מאביו לצאת לטייל קצת עם עצמו.

פתח הגולם את השק, וסימן לה שתיכנס לתוכו. לקח את השק על כתפו, ולקחה הישר לבית הוריה...

כשפתח את השק והוציא משם את הבת לעיני ההורים, הם כמעט התעלפו.

"מי הציל אותך?" שאלו.

ענתה הבת: "סבא בא אלי מן העולם העליון".

הם לא התמהמהו לרגע. מיד מיהרו וחצו את הנהר, וכך עברו למדינה אחרת. שם השאירו את בתם היקרה עם הדוד, שהיה יהודי תלמיד חכם, שהבטיח לדאוג לכל מחסורה, וחזרו לביתם.

בבוקר באו השומרים לחדרה של הבת בבית הכומר, והנה שוד ושבר - הבת נעלמה!!!

הם החלו לדפוק את ראשם בקירות הבית. אוי ואבוי! עוד מעט יבוא הכומר, וכשיראה מה קרה יערוף את ראשיהם. נפש תחת נפש - הכומר היה ידוע כרוצח, שהורג בני אדם כאוות נפשו.

ומגודל זקן, בעל מידות אצילות,
ידען, זכרן וכישרוני...

חשב הדוד, 'אולי עילוי זה יתאים
לאחיינתי השוהה בביתי'...

כך התחיל להתגלגל השידוך
המופלא הזה עד שהגיע לסיומו
הטוב - 'לעשה נפלאות גדולות לבדו
פי לעולם חסדו' (תהלים קלו, ד).

זמן מה לאחר מכן נודע לבחור
כי אביו העשיר מת, והוא היורש
החוקי של כל הונו. בכסף הזה פתח
ישיבות באשכנז, ברוסיה ובפולין.
מה' מצעדי גבר פוננו (תהלים לו, כג).

הלך ושוטט ברחובות, פגש יהודים
והחל להתעניין בתורה ובקב"ה.
חשב והעמיק, ולבסוף החליט כי
ברצונו להתגייר ולהתחבר אל ה'
יתברך.

עד מהרה קיבלוהו, והוא ישב ושקד
על התורה, והשקיע בה את כל
מוחו, כוחו ורעיונותיו.

והנה הפלא ופלא - הרב שאצלו ישב
ולמד תורה, היה - לא אחר מאשר
אותו דוד!

הוא כלל לא ידע את סיפור חייו.
הוא ראה לפניו יהודי ירא שמים

לעילוי נשמת
מתתיהו בן ימנה ז"ל

לכך נבחרת

שמואל הנביא, וסיפר לו שאול, כי צריך הוא לצאת למחר למלחמה, וה' לא עונה לו, לא באמצעות הנביאים, ולא בחלומות. ולא אמר שאול לשמואל כי אינו עונה לו גם ב"אורים ותומים", כי התבייש על העבירה שהרג את נוב עיר הכהנים.

מיד אמר לו שמואל: "מָחָר אֶתָּה וּבָנֶיךָ עִמָּי" (שמואל א' כח, יט), ומפרשת הגמרא: "עימי - במחיצתי".

ומאחר ששאול המלך הרג את נוב עיר הכהנים, איך יוכל להסתופף במחיצת שמואל הנביא הקדוש?

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אַהֲרֹן קְרַב אֶל הַמִּזְבֵּחַ וַעֲשֵׂה אֶת חֲטָאתְךָ וְאֶת עֲלֹתְךָ וְכִפֹּר בַּעֲדָךָ וּבַעֲדֵי הָעָם וַעֲשֵׂה אֶת קִרְבִּן הָעָם וְכִפֹּר בַּעֲדָם כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' (ויקרא ט, י).

פירש רש"י: "קרב אל המזבח - שהיה אהרון בוש וירא לגשת. אמר לו משה: 'למה אתה בוש, לכך נבחרת'".

בספר "שער בת רבים" כתב לבאר את המילים "לכך נבחרת" על פי דברי הגמרא (ברכות יב ע"ב):

"כל העושה דבר עבירה ומתבייש בו - מוחלין לו על כל עונותיו", ולומדים זאת משאול המלך, שהעלה באוב את

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי המישי

ימי שלישי

ביאורים ופלאים על פרשת השבוע

שיעור מוסר

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

אלא מכאן רואים - לומדת הגמרא - שכל העושה עבירה ומתבייש בה, מוחלים לו על כל עוונותיו.

אהרון הכהן הרי עשה את חטא העגל רק לשם שמים. מדוע אם כן אמר לו הקב"ה שצריך כפרה?

אלא שאמר לו הקב"ה: אומנם אתה עצמך לא התכוונת לעבור עבירה, אך הרי החטאת את ישראל, ואתה הוא זה שתגרום להם לחזור בתשובה.

כיצד? כשבא אהרון להקריב היה בוש. אמרו כולם: ומה אם אהרון שלא עשה כלום - מתבייש, אנו, להיכן נוליך את חרפתנו?! ומיד חזרו כל העם בתשובה.

אמר לו משה: למה אתה בוש? לכך נבחרת, כדי שמכוח הבושה שלך יתביישו כולם וישובו בתשובה שלימה.

בושה היא דבר חיובי ורצוי. כך אמרו חז"ל (נדרים כ"ע"א): "כל אדם המתבייש - לא במהרה הוא חוטא". הבושה גורמת לאדם להתרחק מן העבירה, ואם כבר חטא - הבושה שאדם מתבייש מהעבירה שעבר, מוחקת לו את העוון ומכפרת. היא בעצמה חלק מהתשובה, כאומרם ז"ל (ברכות יב"ע"ב): "כל העושה דבר עבירה ומתבייש בו - מוחלין לו על כל עוונותיו".

כדי שאדם יחזור בתשובה, עליו לראות כאילו הר של עוונות תלוי לו מאחוריו, ולהתבייש בכך. אם לא - לא יוכל לעשות תשובה!

האדמו"ר רבי שמחה בונים מפשיסחא זצ"ל היה אומר: על האנשים הפשוטים אין לי חשש, תשובתם ודאי תתקבל. חושש אני על היראי שמים, הצדיקים,

בוש ונכלם ממעשיו וחטאיו, ותשובתו
תתקבל.

לעומתו, אדם ירא שמים חושב
לעצמו: 'הכל בסדר איתי, ברוך ה', אני
לומד ומתפלל' וכו'...

אצלו קיים חשש גדול שלא יהא בוש
ונכלם בבואו לבקש מחילה מהבורא,
ולא תתקבל תשובתו.

עבודתנו היא לבוא לפני הקב"ה עם
הרגשה כאילו אנחנו כלום, עפר ואפר,
רשים ונחלשים, לחשוב שהר של
עוונות לפנינו, ואז מובטח לנו שנעשה
תשובה ויתכפר לנו.

שאין להם עוונות - איך תתקבל
תשובתם, הם הרי אינם מתביישים!

ניקח למשל יהודי פשוט, שעובד
לפרנסתו בתור פקיד בחברה.

אפילו נניח שהוא ירא שמים, אך
סביבו יושבות כמה פקידות, ובכל עת
הוא ניצב בפני ניסיונות קשים של
"ולא תתורו" ו"אל תרבה שיחה עם
האשה" (אבות א, ה), ה' ירחם. מכאן
מגיעים לכל המכשולות!

אדם כזה יודע בעצמו שכולו מלא
עבירות, לִב יוֹדֵעַ מֵרַת נִפְשׁוֹ (משלי יד, ז),
וכאשר הוא ניגש לעשות תשובה, הוא

תפילה מעומק הלב

כולם עומדים וממתינים בדריכות לראות את הרגע הגדול - אך אין אש! "כיון שראה אהרון שקרבו כל הקורבנות, ונעשו כל המעשים, ולא ירדה שכינה לישראל, היה מצטער, ואומר: 'יודע אני שכעס הקדוש ברוך הוא עלי, ובשבילי לא ירדה שכינה לישראל'.

אמר לו למשה: 'משה אחי! כך עשית לי, שנכנסתי ונתביישתי'. מיד נכנס משה עימו, וביקשו רחמים, וירדה שכינה לישראל. 'ויצאו ויברכו את העם' - אמרו: 'ויהי נעם ה' אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ' (תהלים צ, יז) - יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם".

כאשר אדם מצטער מאוד, ומתוך ליבו השבור פורצת תפילה ובקשת ישועה מה' - הקב"ה מקבל את תפילתו.

משה ואהרון נכנסו ובכו להשי"ת ממעמקי ליבם, התחננו לפניו שישרה

וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל אֱלֹהִים מוֹעֵד וַיֵּצְאוּ וַיְבָרְכוּ אֶת הָעָם... וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי ה' וַתֹּאכַל עַל הַמִּזְבֵּחַ (ויקרא ט, כג-כד).

הגיע היום הנכסף - ראש חודש ניסן, יום שנטל עשר עטרות.

אהרון הניח את הקורבנות על המזבח, ומשה רבנו הבטיח לישראל שתדד אש מן השמים ותאכל את הקורבנות, ותהיה זאת הוכחה שהקב"ה כיפר להם על חטא העגל, ומשרה שכינתו בתוכם.

וכך כתב רש"י: "לפי שכל שבעת ימי המילואים... לא שרתה בו שכינה, והיו ישראל נכלמים ואומרים למשה: 'משה רבנו! כל הטורח שטרחנו, שתשרה שכינה בינינו, ונדע שנתכפר לנו עוון העגל'. לכך אמר להם: 'אהרון אחי כדאי וחשוב ממני, שעל ידי קורבנותיו ועבודתו תישרה שכינה בכם, ותדעו שהמקום בחר בו'".

דא עקא, לא יורדת אש משמים!

לתת לי סכום כסף כזה וכזה", וכאן נקב הרבי בסכום עצום, פי כמה וכמה ממה שהללו היו מסוגלים לעמוד בו.

"רבי! אין לנו את הסכום הזה", אמרו. "אין לי אפשרות להביא לכם ישועה, בלי הסכום הזה במלואו", השיב הרבי. השניים עזבו את מעונו במפח נפש, והחלו לנסות לגייס את הכסף. הם פדו את כל חסכוניותיהם, מכרו רכוש שהיה להם, ביקשו הלוואות מכאן והלוואות משם, והצליחו לאסוף מעט יותר ממחצית הסכום.

באו אל הרבי ואמרו: "רבי! לאחר מאמצים מרובים הצלחנו להשיג את רוב הכסף".

"רוב הכסף לא מספיק", השיב להם הרבי בקול נחרץ, "לא אוכל לעשות דבר עד שלא תשיגו את כל הכסף".

שכינתו, ואכן, מיד בסיומה של תפילה זו - "ותצא אש מלפני ה' ותאכל".

רבי דב בער ממזריטש זצ"ל, גדול תלמידיו של ה"בעל שם טוב" הקדוש זיע"א, היה נודע בתפילותיו הזכות שפעלו ישועות.

כל מי שנלאה למצוא פתח שלי ישועה, היה בא אליו לתפילה ולברכה.

פעם אחת הגיע אליו יהודי כפרי יחד עם אשתו, וסיפר כי הם חיים ביחד למעלה מעשר שנים, ולא זכו לילדים. הם הגיעו אליו לאחר שכבר נועצו עם מיטב הרופאים, וניסו את כל מה שהללו הציעו להם לעשות, וישועה - אין.

הרבי שמע את כל אשר על ליבם, ואמר: "אם רוצים אתם בן - עליכם

השיב להם הרבי: "כוונתי לא היתה, כמובן, לקבל מהם כסף. סך הכל רצייתי שיגיעו בעצמם למסקנה שאין להם על מי להישען אלא על אבא שבשמים! שיבינו שאל להם לסמוך על התפילות שלי, אלא להתפלל בעצמם! וכאשר השי"ת ישמע אותם מתפללים, ובתוך תפילתם אצרף גם את תפילותי - ישועתם בא תבוא!" ואכן באותה שנה הם נפקדו.

אין הדבר תלוי אלא בי!

כאשר אדם משקיע בתפילה את עומק ליבו - ישועתו קרובה לבוא.

השניים היו אובדי עצות. לפתע התעשתה האשה ואמרה לבעלה בקול רם: "וכי מה סבור אתה שהרבי הגדול הזה יעשה? סך הכל יעמוד בתפילה ויתפלל! ואם ה' שומע את תפילותיו - מדוע שלא ישמע את תפילותינו? הבה ונלך שנינו ונעתיר בתפילה מעומק הלב לישועתנו!"

כששמע הרבי את הדיבורים האלו יוצאים מפיה, אמר בקול רם: "השנה הזאת, בע"ה, אתם חובקים בן!"

תלמידיו, שהיו במקום, שאלוהו: "והרי הם לא נתנו עדיין כלום מהכסף שהתבקשו לתת?"

מי הוא הראוי?

לקרב אל המזבח, ומעצמו - לא קרב. ומדוע?

מבארים רבותינו (ילקו"ש שמיני רמז תקכא): "שהיה אהרון רואה את המזבח כתבנית שור, והיה מתירא ממנו".

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהֱרֹן קָרֵב אֶל הַמִּזְבֵּחַ וַעֲשֵׂה אֶת חֲטָאתְךָ וְאֶת עֲלֹתְךָ וְכִפֹּר בַּעֲדָךָ וּבַעֲדֵי הָעָם וַעֲשֵׂה אֶת קִרְבֵּן הָעָם וְכִפֹּר בַּעֲדָם כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' (ויקרא ט, 8).

אהרון היה נצרך לקריאה מיוחדת

כבני אנוש העלולים למעוד, וממילא נמנעים מגאווה וגבהות רוח, ונוהגים בזהירות מופלגת.

לכך נבחרת - בהיותך מתיירא!

כל הניסיון הזה שבו העמיד הקב"ה את אהרון רגע לפני הקרבת הקורבן, כשהזכיר לו את מעשה העגל, לא היה אלא כדי להביאו לידי הרגשה זו שאינו שלם, ולהצילו מן הגאווה.

וכבר כתב הרמב"ן באיגרתו: "השפל עצמך וינשאך המקום".

בענין זה מסופר על אחד מתלמידיו של ה"חפץ חיים" זצ"ל, רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל, שהיה תלמיד חכם מופלג, ובקי עצום בש"ס ובפוסקים ראשונים ואחרונים.

והנה לאחר שעזב הרדב"ז את העיירה סלוצק, הציעו לו ראשי הקהל לכהן כרב העיירה, אך הוא סירב להיענות להצעה זו, משום שחשש שמא התפקיד גדול ממידותיו.

אחר שהפצירו בו שוב ושוב, החליט

ומה לו להתיירא ממראה שור?

אלא, שתבנית השור הזכירה לו את חטא העגל אשר הוא, כביכול, סייע לישראל לעשותו.

אומנם, כל מה שעשה אהרון - לשם שמים עשה ועל מנת להציל את ישראל, שהרי את חור, שהיה נביא, כבר הרגו, ואם היה אהרון מסרב להם, היו הורגים גם אותו, ויתקיים מקרא שכתוב (איכה ב, כ): "אִם יִהְיֶה בְּמִקְדָּשׁ ה' פֶּהוּ וְנִבִּיא", ולא תהיה להם לישראל תקנה לעולם! (רש"י שמות לב, ה).

ואף על פי כן, כאשר ראה אהרון את המזבח, ונדמה לו כראש של עגל, חלשה דעתו, וחש שאינו מסוגל לגשת ולהקריב את הקורבנות, שמא אינו ראוי לתפקיד הכהונה הנשגב.

על כן, קרא משה לאהרון והורה לו במפורש: "קרב אל המזבח", ופירש רש"י, שאמר לו משה: "למה אתה בוש, לכך נבחרת!".

דוקא מי שחש שאינו שלם ואינו ראוי - הוא הנבחר על ידי ה', כי הקב"ה רוצה באנשים המכירים את מקומם

אבל אהרון הכהן, כאשר נתבקש להיות הכהן הגדול, סירב, ולא הרגיש שהוא ראוי לכך!

רבי אליעזר פאפו בספרו "פלא יועץ", כותב בערך 'ענוה': "בכוח יגבר איש ברוב עוז ותעצומות להשפיל עצמו, ויחשוב שלפי רוב חכמתו והשגתו, ויכולתו, גדלה חובתו לעבוד עבודתו, והקב"ה מדקדק עימו כחוש השערה".

על אף שהוא גדול בתורה, גדול בחכמה וגדול במעשים, עליו להשתדל ללכת ולשבת עם בני אדם שאינם ברי מעלה כל כך, כדי שלא ירגיש עצמו, חס ושלו, בעל מעלה.

ואם תעלה בו מחשבה: אבל אני מכובד, יש בי משהו... - שיזכור ששום דבר אינו שלו, ואם הקב"ה היה נותן לאדם אחר את היכולות שהוא קיבל, מן הסתם היה נעשה הרבה

לגשת אל ה"חפץ חיים", ולהתייעץ עימו. ה"חפץ חיים" שמע את ההתלבטות, והכריע מיד, שעל התלמיד לקבל את הצעת הרבנות.

"אך מפחד אני! מתיירא אני מלהורות הלכה ברבים!" נזעק התלמיד.

"ומי, לדעתך, צריך לקבל את הרבנות?" ענה ה"חפץ החיים", "אדם שאינו חושש ואינו מתיירא? אדרבה, דוקא מי שהוא מיראי הוראה - הוא הראוי להורות!" ("החפץ חיים - חייו ופועלו" ח"ג עמוד תתשעו).

והנה דרך העולם, שכאשר בוחרים אדם לתפקיד, ומבקשים ממנו שיקבל על עצמו מינוי, הוא שמח בליבו, ובטוח שאין ראוי יותר ממנו לכבוד הזה.

לרפואת

תקוה בת רחל רוחאם

יותר גדול ממנו.

פעם התבטא ה"חזון איש" זצ"ל בביטול כלפי עצמו. אחד מן הנוכחים הרהיב עוז ושאל: "הלא רבנו גדול מאוד, וכי אין כבוד הרב יודע את גדולתו?"

ענה לו ה"חזון איש": "אם מיישהו אחר היה מקבל את הכישרונות שה' נתן לי, הוא היה גדול ממני פי מאה, ואיך ביכולתי להתגאות, אם לא ניצלתי כלל את הכוחות הללו?!"

חכמי ישראל הרגישו שחכמתם אינה חכמה פרטית, אלא פיקדון שהקב"ה הפקיד בידם, במטרה לעבוד אותו.

לו יצוייר שעשיר גדול חלק מכספו לכמה אנשים, והרשה להם להתעסק עם הכסף, ולהרויח כפי חכמתם, כאשר הקרן שייכת לו, ורבע מהרווחים יהיו להם - האם האדם שקיבל ממנו עשרה מיליון שקלים נקרא מיליונר?

האם באפשרותו להתגאות במיליונים שיש לו? ודאי שלא.

אוי לו אם ימעוד וישגה, או לא יעשה עסקים טובים! זה לא כסף שלו! זה פיקדון שהתחייב להחזיר! כמה יכעס עליו בעל הכסף אם יאבדו!

כל אחד ואחד מאיתנו קיבל פיקדון מאת בורא העולם: דיבור, חכמה,

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי חמישי

ימי שלישי

ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

שיעור מוסר

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

אצל גדולי ישראל מצאנו ענוה ושפלות רוח שאף דרגה רוחנית גבוהה, ומעמד או תפקיד נכבדים, אינם פוגעים בהן כמלא נימה, כעין מה שכתוב על אהרון: "שהיה... בוש וירא לגשת".

רבי משה פיינשטיין זצ"ל, מגדולי הדור, רבה של גולת אמריקה והעולם היהודי כולו, ידוע היה במידת הענוה הנדירה שלו. בנמיכות רוחו - העפיל לגבהים עצומים!

רבי משה, שהיה בקי בכל התורה כולה, היה מכריע בשאלות סבוכות שהיו מגיעות אליו מכל קצוות תבל. את ידיעותיו העצומות רכש ביגיעה עצומה ובהתמדה נוראה, שהחלו עוד ברוסיה הבולשביקית.

והנה, יום אחד עלה יהודי אמריקאי לרכבת התחתית של ניו יורק, אשר בכל קרון שלה מצטופפים אלפי אנשים, ברובם אנשים פשוטים מן המעמד הנמוך, ומגלה לתימהונו את רבי משה פיינשטיין, יושב על כסא ומבטו שקוע בספר שבידו.

מעש, גבורה... למעשה, כל דבר שאדם מתעסק בו הוא בגדר פיקדון אצלו.

בעת פטירת האדם, בודקים במה התעסק ומה היו 'אחוזי הרווח' שלו.

ואז יאמרו לו: אינך מתבייש?! אחרי האמון הגדול שנתנו בך? איך יכולת לזלזל כך בכל הכישורים והיכולות שהופקדו אצרך, ולהגיע להשחתת המידות!?

ולאדם לא יהיה מה לענות על טענות אלו!

אדם חושב להתגאות בכישורים שיש לו, אבל האמת הפוכה בדיוק - ככל שהופקד אצלו יותר, כך הוא מתחייב כלפי שמיא יותר.

חיובו בדין הרבה יותר חריף מחיובו של אדם פשוט, שלא קיבל כישרונות גדולים, שהרי הקב"ה הפקיד בו, משום שנתן בו אמון!

איך הוא הולך ומתגאה בדבר שאינו שלו כלל? מה יוכל לענות ביום דין!?

מה השעה?"

רבי משה פיינשטיין שמע מישהו נוקב בשמו, ונענה מיד. הביט בשעונו והודיע לבחור כי השעה כרגע היא כך וכך.

התלמיד, שקיבל תשובה לשאלתו, כמעט התעלף במקום. הוא התנצל שוב ושוב, אך רבי משה לא הבין על מה הסער. הלא הוא בסך הכל ביקש לדעת מה השעה, ומדוע שלא ישאל אותו?...

הצדיק רבי יהושע ממזן זצ"ל, מחבר הספר שאלות ותשובות "עמק יהושע", נפטר לבית עולמו בגיל מאה שנה. הוא היה חסידא קדישא ופרישא, וזכינו לשמוע מפיו בישיבה שיחות מלאות ביראת ה' טהורה.

במרוקו הוא כיהן כאב בית דין של כל מחוז מראקש, וכן כיהן כרב במראקש. מלבד זאת היה נקרא לדון בכל מיני מקומות, שכן היה דיין מצויין, והתברך בשכל בהיר וחרף כבד מילדות.

"יסלח לי רבנו", ניגש היהודי במבוכה, אך בסקרנות עזה. "מדוע יושב כבודו לבדו ברכבת התחתית? להיכן נוסע הרב?"

"נוסע אני לחתונה", השיב רבי משה.

"מי מתחתן?", שאל היהודי.

"איני יודע", ענה רבי משה.

"הרב נוסע לחתונה שאינו יודע של מי היא?" גבר תימהונו של היהודי.

"אכן, אמרו לי שהחתן יתום, ואין רבים שישמחוהו. אמרתי בליבי: אם כך, לפחות ישמח בי. אנשים חושבים שאני אדם גדול, ולכן, כנראה, ישמח הבחור אם אבוא במיוחד לחתונתו".

"אם כך", טרם נחה דעתו של היהודי, "מדוע הרב אינו נוסע ברכב, לכל הפחות?"

"נוסע אני ברכב", השיב הרב והצביע סביב... "וכי למאי נפקא מינא רכב או רכבת?"...

עוד מספרים, כי פעם שאל אחד מתלמידי הישיבה את חברו: "משה,

כיהן הרב ממון כדיין בבית הדין הגדול לערעורים בירושלים.

אך למרות כל גדולתו ורוממותו - לא הלך בגדולות ובנפלאות ממנו. ישב ושקד על תורת ה' יומם ולילה.

היה לו סדר מופתי כדי שלא לאבד את זמנו היקר. למד דף ועוד דף, בגמרא, בפסק ובזוהר הקדוש. תפילתו היתה כמונה מרגליות. מהפנסיה הגדולה שקיבל היה מוריד את הוצאותיו, ואת השאר היה מחלק לכוללים, ישיבות ותלמידי חכמים. היה זהיר מאוד בכבוד הזולת, ובענוותנותו כיבד כל אדם.

קשה לתאר את הענווה הגדולה שהיתה לו!

באחת מדרשותיו בישיבה אמר: "אני ועפר - אותו הדבר! מהו עפר

בתחילה כאשר הגיע ארצה, לא הכירוהו. הוא נכנס לישיבת 'פורת יוסף' ולמד כאברך מן המניין. כשהכירו בגאונותו ביקשו ממנו לכהן כרבה של נהריה. הוא תיקן שם את עניין העירוב שהיווה מכשול גדול, וכן עוד תקנות גדולות.

בנוסף לכך מסר שיעורים רבים, אך מאחר וכיהן מטעם הרבנות, ולא יותר מזה, העדיף להיענות להצעת דיינות בבאר שבע. עד מהרה הפך להיות אב בית דין, וגדולתו ניכרה לרבים.

הוא לחם במלחמתה של תורה, ולא פעם ניהל ויכוחים סוערים עם מרן רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל לבירור האמת.

רבי יהושע זכה להערכתו הגדולה של מרן זצוק"ל. בשנים מאוחרות יותר

ברכיו של הבבא סאלי, והיה כאחד מבניו, כשהוא זוכה כל הזמן לקבל ממנו יראת שמים טהורה.

גם כשגדל, נשמר הקשר המיוחד ביניהם. רבי מסעוד נהג להגיע לאחר נישואיו אל הבבא סאלי, ולשהות אצלו כשבועיים, כשבכל אותו הזמן הוא שוקד אך ורק על התורה ועל העבודה.

מובן שהבבא סאלי הכיר היטב גם את כל בניו, וכך אירע, שגסי, רבי אברהם, הוזמן לאחר נישואיו לבית הרב לאכול ולישון בביתו.

הבבא סאלי ערך לכבודו סעודה, ולאחר מכן הלך לספריה בחוץ, שם ישב ולמד.

סמוך לספריה היה ממוקם חדרו של הבבא סאלי.

בסך הכל? נותנים בו צנון - יתן צנון, נותנים בו תפוח - יגדל ממנו תפוח. כך צריך אדם להרגיש את עצמו: הוא רק עפר. מה שהקב"ה נתן לו הוא פיקדון שהפקידו בו, ומה יש לו להתגאות?! **הכל שלו יתברך! וכי יש לנו משהו משלנו?!"**

אדם יכול לחיות חיים שלמים מלאים בחשבונות: זה לא כיבד אותי מספיק... זה לא נתן לי... ונמצא שכל חייו צער בגלל גאוותו!

אביו של גסי היה רבי מסעוד מלול ז"ל.

כשהיה בגיל צעיר, התייתם רבי מסעוד מאביו. קרוביו הביאוהו אל **הבבא סאלי זצ"ל** שגידלו כבן.

כך יצא, שכבר מגיל צעיר גדל על

לעילוי נשמת
אפרים בן טובה ז"ל

על הארץ, ולבכות בכיות נוראות, שחלילה וחם, לא יכנס לליבו שמץ גאווה.

כך חיייהם של גדולי ישראל - ככל שה' יתברך מגדלם - הם ממעייטים הם את עצמם!

בשעת לילה מאוחרת, תוך כדי שהוא יושב ולומד, הוא שומע לפתע את קולו של הבבא סאלי בוקע מחדרו: "אוי לך רבי ישראל! מה מחשיבים אותך בני אדם?! מה תענה ביום הדין?! הרי אינך שווה כלום!" הוא נהג לשבת

לא לתת להרגל להשתלט

האדם נופל ברשתו של היצר, ונכשל בעבירה.

והנה, לאחר שהיצר גבר והאדם חטא, בבת אחת הכל משתנה אצלו. החטא הקהה את הרגש הפנימי של האדם, ומעתה כבר אין לו את הרתיעה הטבעית מפני החטא.

למרות שהוא יודע בשכלו ששום דבר לא השתנה, והאיסור נותר בעינו, כבר אין לו את המעצור והמחסום הטבעי שעמד בינו לבין החטא.

אדם נכנס לבית הכנסת להתפלל. לאחר התפילה הוא מרגיש הרגשה

אל תִּשְׁקְצוּ אֶת נַפְשֵׁיכֶם בְּכָל הַשָּׂרֵץ הַשָּׂרֵץ וְלֹא תִטְמְאוּ בָהֶם וְנִטְמַתֶּם בָּם (ויקרא יא, מג).

אמרו חז"ל (יומא פו ע"ב): "כיון שעבר אדם עבירה ושנה בה - נעשית לו כהיתר".

לאדם יש רתיעה טבעית מחטאים ועבירות, הוא פשוט סולד מן העבירה. הרגש הפנימי שלו מרחיק אותו מכל דבר אסור. המצפון היהודי שלו אינו מתיר לו להמרות את פי ה'.

אך מסתבר שלא די ברגש הטבעי. לעיתים היצר תוקף את האדם, וגובר על הרגש הטבעי.

ואם בפגישה עם בשר ודם כך, 'פגישה' עם בורא עולם על אחת כמה וכמה!

אדם נכנס לבית הכנסת, להיכל קודשו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא - עליו להרגיש חרדת קודש, הרי הוא עומד לפגוש את השכינה הקדושה! "ה' בְּהִיבֵל קֶדְשׁוֹ - הֵם מִפְּנֵיו כָּל הָאָרֶץ" (חבקוק ב, ט).

אדם שחש ש"אין זה פי אם פית אֱלֹקִים" (בראשית כח, יז) - לא יעז לשוחח שיחת חולין בבית הכנסת. איך אפשר?

ואם אדם נכנס לבית הכנסת, ואינו חש את הקדושה העילאית; הוא סיים את התפילה, ויוצא מבית הכנסת ולא אווזת בו שום התרגשות מיוחדת - הדבר אומר דרשני...

על כורחך הוא אינו מרגיש בבית

מיוחדת של התעלות והתרוממות הרוח. ממה זה נובע? "כל בי עשרה שכינתא שריא" (סנהדרין לט ע"א) - כשישנם עשרה בבית הכנסת - השכינה שורה.

הוא זכה להיות דבוק בשכינה, הוא התעלה והתרומם, וכעת משתוקק הוא לשוב ולהתרפק על השכינה הקדושה.

מה הפלא? אם יבואו לאדם ויודיעו לו שהנה הוא עומד להיפגש עם נשיא ארצות הברית, האם הוא יוכל להישאר אדיש?

הרי מאותו רגע שקיבל את ההודעה ועד שיגיע הרגע המיוחל שבו יזכה בפועל להיפגש עם הנשיא, ליבו לא יפסיק מלפעום בהתרגשות. כל מחשבותיו יהיו סביב עניין זה.

לרפואת

זכריה בן ציונה

התפעלות הנפש.

הכנסת את הרגשת "אין זה כי אם בית אלוקים".

יתכן מאוד שהאשם תלוי בו.

אך ישנה גם אפשרות נוספת מדוע הוא אינו חש התעלות והתרוממות הרוח בבית הכנסת. התפילה יבשה, בלי התלהבות הנפש. אין זאת אלא שהוא לא זכה לפגוש את השכינה.

ומדוע? כנראה שהיו שם אנשים שסילקו את השכינה הקדושה.

בזוהר הקדוש מובא, שאדם שאינו נזהר במצוות טהרה, גורם שהשכינה תסתלק ממנו, כל הסיטרא אחרא - כוחות חיצוניים - נדבקים בו.

לכל מקום שהולך גורם להסתלקות השכינה, היא מפנה את מקומה לכוחות הטומאה שדבוקים בו.

האדם כזה נכנס לבית הכנסת, ובכניסתו גורם לסילוק השכינה. אם

היה עליו להיכנס בשערי היכל ה' בחרדת קודש, להרגיש שהוא עומד לפני בורא עולם. אך המעלה שלו היא גם ה'חיסרון' שלו: הוא הרי אינו תייר שמגיע פעם ראשונה לכותל המערבי... ברוך ה', הוא רגיל לפקוד את בית הכנסת דבר יום ביומו, עד שעבורו בית הכנסת הוא כמו בית... התוצאה היא, שהוא מאבד את הרגשת הקדושה המיוחדת האופפת את בית מקדש מעט.

לכן, העצה היא, לא לתת להרגל להשתלט.

לחוש בכל פעם מחדש כמו אותו תייר שמבקר בכותל בפעם הראשונה, עם אותה התרגשות והתלהבות, עם אותה

מאכלות אסורות - האוכל נכנס לתוך גופו ומטמטם את ליבו. בשר הנבילות והטריפות חודר לחלבו ודמו, ונעשה חלק מישותו.

אדם המקפיד על כשרות, יש לו רתיעה טבעית ממאכלות אסורות. אם יתברר לו שהכניס בשוגג אוכל לא כשר לפיו, באופן טבעי הוא יתחלחל ויקיא את המאכל.

אולם אדם שביודעין התגעל במאכלות אסורות, האוכל שנכנס לתוך גופו טמטם את ליבו ואת מוחו, הוא איבד את ההרגשים העדינים שלו, ומעתה כבר אינו נרתע מלשוב ולהתגעל במאכלות אסורות.

מכאן אנו למדים עד כמה צריך האדם להיזהר ממאכלות אסורות. עליו לשמור על טהרתו, להקפיד שרגשו הקדושה הטבעי שלו לא יתקהה.

רק הוא עצמו היה סובל מכך - ניחא, הרי הקולר תלוי בצוארו, וראוי לו שיאכל את התבשיל שהוא עצמו בישל. אך הבעיה היא שגם שאר המתפללים סובלים מכך.

הם אינם יודעים שהאיש שנמצא בסביבתם גרם להם ריחוק מן השכינה. אילו היו יודעים, היו נזהרים ביותר בעניין.

מלבד העניין הכללי של "כיון שעבר אדם עבירה ושנה בה נעשית לו כהיתר", באכילה של איסור ישנה נקודה נוספת: "עבירה מטמטמת ליבו של אדם, שנאמר: 'וְלֹא תִטְמְאוּ בָּהֶם וְנִטְמַתֶּם בָּם' (ויקרא יא, מג), אל תקרי ונטמאתם אלא ונטמטם" (יומא לט ע"א).

כשאדם אוכל נבילות וטריפות ושאר

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

למעלה מ-
10,555,000
שעות של לימוד תורה
בשנה!

להקדשת יום לימוד תורה
הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים
02-5000455

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 5000455 - 02 פקס: 5000502 - 02 orhachaim.org

לחסויות, להפצה, להנצחות
ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455

058-321-3565

נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לרפואת: רמי בן חוה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל רחאם הי"ו,
ראובן בן יעריה הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, דוד וראובן בני שרית הי"ו,
אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו, מיכל בת אסתר הי"ו,
התנוקה נטע בת ג'והנה הי"ו

ולעילוי נשמת: ר' דוד בן איה ז"ל, מרים בת זרה ז"ל,
מזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל,
רחל רחאם ללה בת נרקיס ז"ל, תמר בת רגינה ז"ל,
רחל בת נגימה כוכבה ז"ל, לאה בת פנינה ז"ל,
מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל, יעקב בן ברטה ז"ל,
יהונתן בן מרים ז"ל, יוסף בן ציונה ז"ל, ר' יצחק בן נעימה ז"ל תנצב"ה